

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry

Toimintasuunnitelma 2022

1. Yleistä

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys perustettiin 12.10.1962 ja tänä vuonna vietämme yhdistyksen 60-vuotisjuhlia. Juhlan kunniaksi toimitetaan Pässinrata – lehdestä laajempi juhlalehti. Juhlavuoden lisäksi yhdistyksen toimintaa ohjaa kaksi suurta uuteen museotilaan liittyvää hanketta: kehittämishanke ”Kotiseutumuseo nykyaikaan”- sekä investointi -hanke ”Kotiseutumuseon digitalisaatio”. Keskeistä niissä on uuden museon ensimmäisen, audiovisuaalisuuteen painottuvan näyttelyn suunnittelu ja toteutus. Leader -Viisari on jo myöntänyt rahoituksen ”Kotiseutumuseo nykyaikaan” – hankkeellemme 1/2022. Hakemus investointihankkeen rahoituksesta Leader -Viisarille on tehty 1/2022 ja Kulttuurirahastolle 2/2022. Tavoitteena on avata uusi museo syksyllä 2022. Museoesineiden digitointia SIMO-järjestelmään pyritään jatkamaan, mikäli siihen löytyy soveltuva rahoitus ja työntekijä. Kotiseutuyhdistyksen kotisivuja päivitetään. Jo aiemmin vakiintunutta työryhmätoimintaa jatketaan koronapandemian hellittäessä.

2. Henkilöstö ja toimisto

Hankerahoituksella palkataan museosuunnittelija 10 kuukaudeksi (3–12/2022). Museosuunnittelijan tehtävänä on uuden museon näyttelyn sekä audiovisuaalisen aineiston työstäminen yhdessä yhdistyksen hallituksen kanssa ja näyttelytoiminnan käynnistäminen syksyllä 2022. SIMO-digitointiin palkataan työntekijä, mikäli siihen järjestyy rahoitusta avustusten kautta.

3. Jäsenpalvelut ja tiedotus

Yhdistyksen kotisivuilta (www.vaksy.com) löytyvät ohjeet jäseneksi liittymisestä. Liittymään pääsee myös ottamalla yhteyttä yhdistyksen hallituksen jäseniin. Hallituksen jäsenille jaetaan jälleen valmiita jäsenlomakkeita viitenumeroilla, jotta uuden jäsenen liittyminen eri tilaisuuksissa ja kohtaamisissa olisi mutkatonta.

Sähköpostin käyttöä tiedottamiseen pyritään edelleen lisäämään. Jäsenkirjeitä laaditaan tarpeen mukaan, pääsääntöisesti yksi keväällä ja tarvittaessa toinen syksyllä. Selvitetään myös mahdollisuutta avata yhdistykselle Facebook-sivut tiedottamisen tehostamiseksi. Leader - hankkeesta tiedotetaan aktiivisesti mm. paikallislehdissä, kotisivuilla ja eri tilaisuuksissa. Jäsenetuihin kuuluu kotiseutulehti Pässinrata ja marraskuussa toteutettava yhteinen Puurojuhla. Jäsenmaksu vuodelle 2022 on 25 €.

4. Kokoukset ja tilaisuudet

Yhdistys järjestää keväällä sääntömääräisen vuosikokouksen ja tarvittavat ylimääräiset yhdistyksen kokoukset.

Yhdistyksen hallitus kokoontuu tarpeen mukaan puheenjohtajan kutsusta.. Hallitus osallistuu harkintansa mukaan kotiseudun muihin yleisiin kokouksiin sekä toimittaa tarvittaessa kotiseutuasioista kannanottoja ja ehdotuksia toimiville viranomaisille ja muille tahoille.

Yhdistyksen arkistovastaavana ja arkistoyhdyshenkilö on Timo Enäkoski. Alueen museo- ja arkistoyhteistyössä yhdistys on yhteyksissä muiden yhdistysten lisäksi Äänekosken kaupunkiin, Keski-Suomen museoon ja Kansallisarkiston Jyväskylän toimipisteeseen. Arkistoasioissa ja kotisivujen kehittämisessä yhteyttä pidetään alueen muihin yhdistyksiin ja kotiseutuharrastajiin.

Yhdistyksen toimikunnat/työryhmät raportoivat toiminnastaan hallitukselle. Museotyöryhmä toimii Satu Auvisen ja sukututkimustyöryhmä Helena Ojasen johdolla. Äänekoski-korutyöryhmässä jatkaa Helena Ojanen ja kultaseppä Sanna Hytönen. Timo Enäkoski johtaa metallinetsintäryhmän toimintaa ja kaupunkipienoismallityöryhmää. Sisä-Suomen Lehden kuva- ja kolumniryhmässä ovat mukana Mikko ja Pirjo Korkiakangas, Timo Enäkoski ja Satu Auvinen. MAT - työryhmä (Markku Auvinen, Ahti Ojanen ja Timo Enäkoski) jatkavat uuden museon AV- suunnittelua. Hallitus voi lisäksi nimetä muita toimikuntia tai työryhmiä.

Yhdistys osallistuu mahdollisuuksien mukaan erilaisiin kokouksiin ja tapahtumiin, joita ovat mm. Kotiseutuliiton, museoviranomaisten ja muiden organisaatioiden järjestämät kokoukset, neuvottelut ja koulutustilaisuudet.

Rahoitus

Yhdistyksen talousarvioon sisältyy tänä vuonna kaksi kokonaisuutta. Toisaalla on yhdistyksen perinteinen kotiseututyö ja toisaalla uuden museon perustaminen siihen liittyvine hankkeineen. Talousarvio kokonaisuudessaan on summaltaan **78 895 €**.

Perinteinen kotiseututyö

Perinteisen kotiseututyön talousarviossa tulot ovat **18 475 €**. Tulot perustuvat jäsen-tuloihin 99 jäseneltä, mikä tuo 2 475 euroa ; julkaisutoiminnan tulot ovat 9 200 €

(Pässinrata - lehden myynti- ja ilmoitustulot, postikortit); Äänekoski-korun myynnin arvioidaan olevan 3 000 euroa; Äänekosken kaupungilta haetaan perusavustusta vuokratuloihin 2 400 euroa; ja yhteistyöstä Sisä-Suomen lehden kanssa (Kotiseutua kuvina, kolumnipalsta) saadaan tuloja 1 400 €. Pässinratalehden irtonumerohinta on 10 euroa, mikä sisältyy 25 euron jäsenmaksuun. Kannattaja-jäsenmaksu on 50 euroa. Kotiseututyön menojen loppusumma on **17 395 €**, joka muodostuu muun muassa julkaisutoiminnan kuluista 5 000 €, 60-vuotisjuhlakuluista 1 500 € ja Äänekoski-korun 2 000 € kustannuksista. Lisäksi katetaan museotilan vuokratuloja 2 400 € ja näyttely

toiminnan ja uuden museon yleiskuluihin varataan 2000 €. Muut menot hajaantuvat ilmoitus-, kokous-, toimisto-, posti-, kotisivu-, pankki-, koulutus-, Puurojuhla- ja retkikuluihin, yhteensä 3 995 €. Juhlavuodeksi varataan hallitukselle käyttövaroiksi 500 euroa. Perinteisen kotiseututyön talousarvio on siten + **1 080 €** ylijäämäinen.

Museohanke

Uuden museotilan hanketuloina tavoitellaan **52 690 €** summaa, ja ne muodostuvat pääosin myönnettyistä ja parhaillaan haettavana olevista avustuksista (Leader -Viisari, Kulttuurirahasto ja muut avustukset). Jos museo avautuu jo syksyllä 2022, on mahdollista saada lisäksi pääsylipputulot, joita ei tässä vaiheessa vielä talousarviossa voida huomioida.

Museohankkeen kokonaismenot ovat **61 500 €**, sisältäen henkilöstökuluja 27 000 € (museosuunnittelija 10 kk), yleiskuluja ja omaa rahoitusta 14 500 € sekä audiovisuaalisten laitteiden hankintakuluja 20 000 € (näytöt, tietokoneet, sähkötyöt, av -laitteiden asennukset). Museohankkeen talousarvio on näin – **8 810 €** alijäämäinen. Yhdistyksen omaa rahoitusta Leader - hankkeissa voidaan kuitenkin kompensoida talkootyöllä, jonka arvoksi on arvioitu 6 850 €. Tällöin hankkeiden lopulliseksi alijäämäksi muodostuu - **1 960 €**.

Kokonaisarvio vuoden 2022 taloudenpidosta on alijäämäinen – **880 €** verran. Mikäli museo saadaan avattua, voidaan arvioida lipputulosten muuttavan talouden lopputuloksen myönteisemmäksi.

6. Toiminta

Asiantuntijatehtävät

Yhdistys ja sen hallitus antaa pyydettyinä asiantuntijalausuntoja kotiseutua koskevissa asioissa. Samoin tehdään esityksiä eri tahoille kotiseudun säilyttämiseksi ja parantamiseksi. Tiiviisti seurataan niin kuntien kaavoitusta, seudun luonnontilaa kuin kuunnellaan asukkaiden toiveita. Kylä- ja kaupunginosayhteisöille annetaan ja heiltä pyydetään asiantuntijalausuntoja.

Lisäksi toimimme tarvittaessa kotiseutuhistorian asiantuntija - apuna muiden perinneyhdistysten tapahtumissa.

Museo ja näyttelyt

Asemakadun koulun vanhaa museotilaa kunnostetaan talkoovoimin esinevarastoksi. Väli aikaista tilaa museoesineiden puhdistusta ja säilytystä varten on saatu Asemakadun koulun 1. kerroksesta. Museokokoelmien digitointi SIMO-järjestelmään käynnistyi vuoden 2021 aikana. Digitointia jatketaan mahdollisuuksien mukaan vuonna 2022. Uuteen museotilaan (Katvelankatu 11, Suolahti) rakennetaan moderni museonäyttely, joka pyritään avaamaan mahdollisimman pian. Uuden museon tiloissa pyritään järjestämään toimintaa ja tapahtumia (esitelmiä, valokuvien tunnistustapahtumia ym.).

Arkistot

Aarne Vuorisen arkisto on Äänekosken kirjaston tutkijanhuoneen viereisessä huoneessa, jossa ovat myös arkiston luettelot sisältävä tietokone sekä tulostin. Vuorisen arkiston arkistonhoitajana jatkaa Timo Enäkoski.

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistyksen arkisto siirtyy kevään 2022 aikana Äänekosken tehtaan entiseen arkistotilaan, tehtaan vanhalle paloasemalle. Samaan tilaan sijoittuu Äänekosken kaupungin museon arkisto. Timo Enäkoski on nimetty arkistovastaavaksi.

Julkaisutoiminta

Pässinrata-juhlalehti julkaistaan vuonna 2022 marraskuun alussa Puurojuhlassa. Yhdistyksen ensimmäisestä ”Kotiseudun Joulu” - lehdestä vuodelta 1962 tehdään pieni maksuton näköispainos (100kpl) PR-käyttöön. Mahdolliset muut julkaisut harkitaan vuoden mittaan. Pääpaino on kotisivujen laajentamisella ja ylläpidolla, mutta myös painettavia julkaisuja voidaan harkita, jos ne ovat taloudellisesti kohtuullisia.

Kotiseutuyhdistys tuottaa edelleen vuonna 2022 sisältöä Sisä- Suomen lehden ”Kotiseutua kuvina” palstalle (2 x/ kuukausi) ja osallistuu Pikkukaupunkilainen lehden kolumnipalstalle (x4/ vuosi)

Kotisivut www.vaksy.com

Yhdistyksen kotisivuja päivitetään. Sivuilta löytyy paljon linkkejä kotiseutuhistoriaan, tietoja yhdistyksen ajankohtaisista tapahtumista ja muuta kotiseututapahtumatietoa. Kotisivujen kautta voi myös antaa palautetta yhdistyksen hallitukselle sekä lähettää viestejä ”Vieraskirjan” kautta.

Sukututkimus

Sukututkimustyöryhmän toiminta on ollut tauolla koronapandemian vuoksi. Vuoden 2022 syksyllä pyritään toimintaa jatkamaa. Ensimmäiseksi järjestetään perusopetusta sukututkimuksen aloittaville. Lisäksi järjestetään luento/opastus DNA-geenitutkimuksesta ja Geni-puun rakentamisesta. Sukututkimusilloissa esitellään muun muassa Geni-puun rakentamista.

Äänekoski - koru

Äänekoski - korun markkinointia jatketaan toimintavuoden aikana juhlapäivien lähestyessä. Korusta järjestetään tiedotusta ja markkinointia jatketaan samoin yhteistyötä kultaseppä Sanna Hytösen kanssa. Korua on myytävänä Äänekosken Taidemuseolla.

Kaupunkipienoismallin rakentaminen

Yhdistys vastaa Koskelan kurssina vuonna 2009 alkaneen Äänekosken kaupunki - pienoismallin rakentamisesta. Toiminta jatkuu kaupungin omistamassa Suojarinteen 5- talon tiloissa. Pienoismallin pohjana on v. 1987 tehty suunnitelma ja selvitys Äänekosken taajama-alueen ensimmäisestä asemakaavasta vuodelta 1932. Sen mukaisesti, 1:5000 suhdekoossa on työstetty pinnanmuodot ja viheralueet. Pienoismallin alue on Koulunmäeltä Laivarantaan, Piilolanniemeen, Pukkimäelle ja Keskustaan. Nyt rakennetaan tiestöä sekä nykyisen Kauppakadun alueen tontteja rakennuksineen. Työryhmä on vuosien kuluessa supistunut 14 hengestä viiteen aktiiviseen toimijaan, joskin koronapandemia on vv. 2020–2021 edelleen vähentänyt osallistujien aktiivisuutta. Kokoontumisia on ollut lauantaisin kello 11–15 jatkuen edelleen vuonna 2022.

Metallinilmaisijaetsintäryhmän toiminta

Ryhmän toiminta alkoi vuonna 2020 ja jatkuu edelleen aktiivisena. Vuonna 2022 järjestetään etsintätapaamisia, joihin hankitaan edeltävästi aina maanomistajan luvat. Merkittävät löydöt kirjataan ja kuvataan yhdistyksen arkistoon. Museoviraston ohjeiden mukaisesti niistä kerrotaan myös jäsenistölle ja yleisölle. Etsityistä kohteista laaditaan karttoja.

Muistomerkit, opasteet, nimistö

Äänekosken muistomerkkien luettelointihanketta jatketaan. Perustietojen valmistumisen lisäksi pyritään saamaan laajempia opastekstejä ja myös opastekylttejä yhdessä kaupungin, kylätoimikuntien- ja yhdistysten kanssa. Karttamerkintöjä muisto- perinnekohteista yritetään saada kaupungin opaskarttoihin, teknisen viraston kanssa yhteistuumiin.

Toivotut hautausmaakerrokset pyritään käynnistämään sopivien oppaiden myötä Suolahdessa, syksyllä 2022. Mahdollisesti myös Äänekoskella.

Kotiseuturetkiä lähialueille kiinnostaviin kohteisiin järjestetään ensisijaisesti kimppa - kyydein. Retkikohteet ”tuotteistetaan” eli suunnitellaan sellaisia retkireittejä, joita voivat ketkä tahansa kiertää. Tiedot näistä pyritään saamaan myös kaupungin matkailupalvelu - sivuille/matkailuinfoihin.

Pandemiatilanteen rauhoittuessa voidaan suunnitella myös yhteisiä linja-autoretkiä kiinnostaviin, kauempana oleviin kohteisiin.

Edustus

Nimistötoimikunnassa on mukana kotiseutuyhdistykseltä edustajat Äänekoskelta (Timo Enäkoski), Suolahdesta (Hannu Kumpulainen) ja Sumiaisista (Pirjo Korkiakangas). Lisäksi Kömin killan edustajana on yhdistyksen hallituksen jäsen Helena Ojanen. Toimikunnan toiminta on osallistujien mielestä parantunut ja Kotiseutuyhdistys on luvannut laatia toiminnan pohjaksi nimistöluetteloita ja karttoja.

Kotiseutuliiton järjestämille vuosittaisille Kotiseutupäiville osallistuu yhdistyksen edustaja. Keski-Suomen Museopäiville syksyllä 2022 pyritään edellisvuosien tapaan samaan hyvään edustukseen.